



Naturvärdesinventering för Dragskär 1:5 Oskarshamn

På uppdrag av Biofactum AB och Oskarshamns kommun

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
1. Inledning.....	2
2. Bakgrund	2
3. Uppdraget.....	2
4. Metodik.....	3
5. Allmänt om naturförhållandena.....	9
5.1. Geografi och bebyggelse	9
5.2. Naturförhållandena.....	9
5.3. Kort om markanvändningshistorian	11
5.4. Befintligt underlag.....	11
6. Beskrivningar av naturvärdesobjekt	13
7. Sammanfattning av områdets naturvärden	22
8. Hänsyn till naturvärden vid exploatering - prioritering.....	23
9. Litteratur och källor	24
9.1. Skriftliga källor	24
9.1. Muntliga källor.....	24
9.2. Kartor och flygfoton.....	24
9.3. Databaser och internet.....	25

Bilaga 1: Karta över inventeringsområdet

Bilaga 2: Karta över naturvärdesobjekt.

Bilaga 3: Karta över naturvårdsarter.

Bilaga 4: Karta över områden som bör undantas från exploatering.

Bilaga 5: Lista över påträffade fågelarter.

Foto framsida: Hällmarker.

1. Inledning

Föreliggande arbete är gjort på uppdrag av planavdelningen vid Samhällsbyggnadskontoret i Oskarshamns kommun. Kontaktperson på kommunen har varit planarkitekt Regina Laine. Ansvarig för uppdragets genomförande är Biofactum AB. Ansvarig på Biofactum AB är Gerhard Sandell. Fältarbete och rapportframtagande har gjorts av Lennart Sundh, SUNDH MILJÖ.

Fältbesök genomfördes den 26-27 april och 20 maj 2020.

Naturvärdesinventeringen har utförts enligt standarden för naturvärdesinventeringar (NVI) SS 199000:2014. Inventeringen har utförts som fältinventering med detaljeringsgrad detalj och med tillägget Naturvärdesklass 4.

2. Bakgrund

Samhällsbyggnadskontoret, Oskarshamns kommun planerar att upprätta detaljplan på del av fastigheten Dragskär 1:5. Syftet med detaljplanen är att inom ett befintligt fritidshus- och bostadsområde planlägga för fler bostäder. Planområdet ligger inom riksintresse för naturvård. Planområdet ligger i ett skärgårdslandskap med dominerande barrskog. Berg i dagen är vanligt. Naturvärdesinventeringen ska visa om höga naturvärden finns i området och hur de i så fall kommer att påverkas av åtgärden. Frågan om det finns möjlighet att bevara arterna i planområdet genom skyddsåtgärder, kompensationsåtgärder, särskild skötsel ska belysas. Inventeringen ska även utreda om det finns rödlistade fågelarter och hur påverkas fågellivet av planförslaget.

Planområdet är ca 10 hektar stort och beläget ca 10 km norr om Oskarshamns tätort. Området är indelat i tre delar som här behandlas som ett.

Offertförfrågan om naturvärdesinventering av planområdet utgick i mars 2020. Offert på uppdraget inlämnades den 24 mars 2020. Beställning av inventeringen erhöles den 26 mars 2020.

3. Uppdraget

Syftet med uppdraget är att utreda, beskriva och värdera naturområden inom planområdet för att skapa ett underlag inför exploatering av fastigheten Dragskär 1:5. Inför uppdraget konstaterades att inga tillägg enligt standarden var specificerade i upphandlingsdokumentet. Biofactum AB föreslog därför att inventeringen sker enligt nivå fält detalj med tillägg: Detaljerad redovisning av artförekomst och naturvärdesklass 4. Dessutom framhölls att om inga s.k. *naturvärdesobjekt enligt standard* påträffas, kommer naturmiljöerna i de fyra områdena ändå att beskrivas och naturvärdesklassas på ett kvalificerat sätt.

Inventeringen har gjorts enligt SIS standard SS 199000:2014 med redovisning den 31 maj 2020.

Det ska framhållas att detta, enligt standarden för naturvärdesinventering (NVI), är en sammanställning och bedömning av värden utifrån aspekten biologisk mångfald. Någon bedömning av områdets eventuella geologiska, geomorfologiska eller hydrologiska värden har inte gjorts. I detta arbete ingår heller ingen bedömning av den kulturhistoriska miljön. Inte heller innehåller detta arbete någon bedömning av områdets sociala värden eller värden för friluftslivet. Slutligen innehåller arbetet heller inga bedömningar av konsekvenser för biologisk mångfald vid en eventuell exploatering av något slag.

4. Metodik

Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt standarden för naturvärdesinventeringar (NVI) SS 199000:2014. För detaljer i denna så hänvisas till standarddokumenten Svensk Standard SS 199000:2014 och Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

Grunden i denna standard är att på ett transparent, upprepbart och väldefinierat sätt genomföra *naturvärdesbedömningar* vad gäller biologisk mångfald. Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. Ett områdes naturvärde redovisas genom att det tilldelas en naturvärdesklass. Naturvärdesinventeringar kan genomföras med olika ambitionsnivåer beroende på syftet med inventeringen. Detta gäller huruvida fältarbete ska genomföras eller ej, vilken detaljeringsgrad inventeringen ska ha (vilken som är minsta obligatoriska karteringsenhet) och om inventeringen ska ha några tillägg (t.ex. identifiering av objekt med generellt biotopskydd, inventering av särskilda arter, identifiering och avgränsning av områden som har naturvärdesklass 4).

En viktig princip i arbetet med naturvärdesinventering enligt standarden är att naturvärdesbedömningen ska utgå från två olika bedömningsgrunder – *bedömningsgrund art* och *bedömningsgrund biotop*. Den första avser i vilken grad arter och arters förekomst bidrar till naturvärdet. Den andra är en bedömning av hur biotopen bidrar till den biologiska mångfalden. De båda bedömningsgrunderna är naturligtvis beroende av varandra så att högre värde från biotopsynpunkt normalt leder till att området också har värden i form av artförekomster.

Ett viktigt begrepp vid användningen av arter som bedömningsgrund är begreppet *naturvårdsart*. Enligt standarden för naturvärdesinventeringar (NVI) så är naturvårdsart en art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Detta ansluter till ArtDatabankens definition av begreppet (ArtDatabanken 2013). Enligt ArtDatabanken så är naturvårdsarter ett samlingsbegrepp för skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. I standarden hanteras dock nyckelarter separat och ingår därmed inte i begreppet naturvårdsart. Signalarter markeras i listorna över naturvårdsarter med "S". Arter som är skyddade enligt Artskyddsförordningen är markerade med "§". Rödlistade arter är markerade med rödlistekategori.

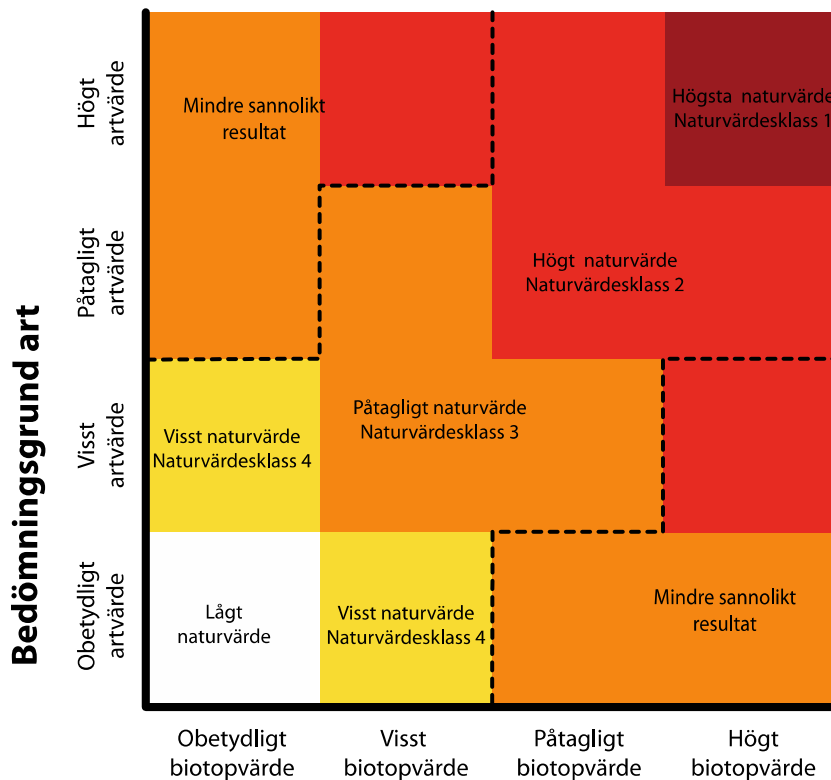
Viktiga faktorer vid bedömning av ett områdes biotopkvalitet är

- Naturlighet
- Processer och störningsregimer
- Strukturer (egenskap hos biotop eller element – t.ex. olikåldrighet i trädsikt)

- Element (urskiljbar del av en biotop – en fysisk företeelse som man kan ta på)
- Kontinuitet
- Naturgivna förutsättningar.
- Förekomst av nyckelarter.
- Läge, storlek och form.

Strukturer och element är av särskild betydelse vid bedömningen eftersom de är företeelser som kan uppfattas i fält. De används därför i många fall för att indirekt bedöma förekomst av andra biotopkvaliteter, som t.ex. naturlighet, processer och störningsregimer, kontinuitet, naturgivna förutsättningar och vissa nyckelarter.

Biotopens värde beror också på hur sällsynt och hotad den är.



Bedömningsgrund biotop

Principer för naturvärdesbedömning vid NVI. Utfall för bedömningsgrund art respektive bedömningsgrund biotop leder till viss naturvärdesklass.

I standarden finns också angivet hur olika *naturtyper* ska benämnas. En naturtyp är en sammanfattande benämning på en grupp biotoper med gemensamma kännetecken. I naturvärdesinventeringen grupperas biotoperna i följande naturtyper: Infrastruktur och bebyggd mark, täkt och upplag, park och trädgård, åkermark, äng och betesmark, igenväxningsmark, skog och träd, myr, fjäll, berg och sten, sandmiljö, grund marin mjukbotten, grund marin hårdbotten, djup marin mjukbotten, djup marin hårdbotten, biogent rev och bubbelrev, antropogen marin miljö, grund sjö, djup sjö, småvatten, vattendrag, antropogen limnisk miljö, havsstrand samt limnisk strand. Begreppet naturtyp används ibland, både i vanligt

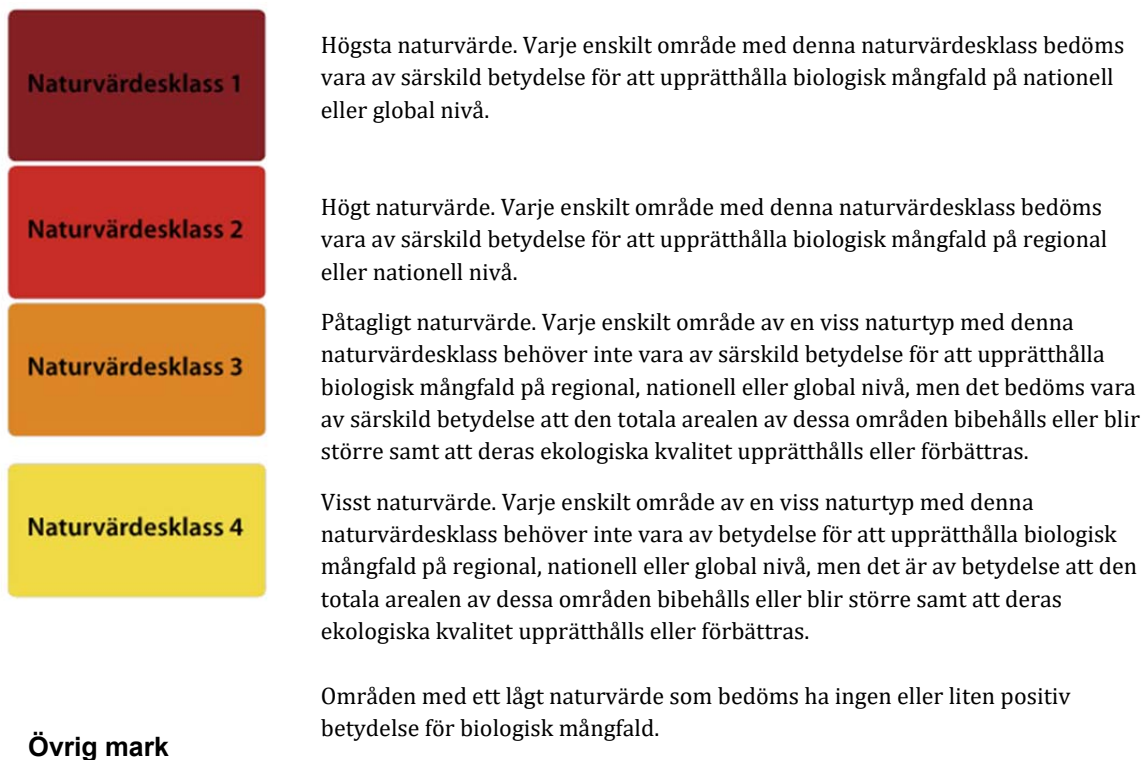
tal och i biologiska sammanhang, med något annorlunda betydelse. Ett exempel är Natura 2000 som använder naturtyp i en annan betydelse.

Ett viktigt resultat av en naturvärdesinventering är att *naturvärdesobjekt* identifieras, avgränsas, bedöms och beskrivs. Ett naturvärdesobjekt i en naturvärdesinventering är ett avgränsat geografiskt område med naturvärde, som utgörs av en dominerande naturtyp och som kan bedömas till en och samma naturvärdesklass. Enligt standarden ska ett naturvärdesobjekt vara ett sammanhängande geografiskt område.

De naturvärdesklasser som används i naturvärdesinventeringen är:

- Naturvärdesklass 1 - högsta naturvärde
- Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde
- Naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde
- Naturvärdesklass 4 - visst naturvärde

Områden som ej anses ha betydelse för biologisk mångfald anges som områden med *långt naturvärde*.



Förarbetet har omfattat följande moment:

- 1) Sammanställning av tidigare dokumentation om naturen i inventeringsområdet. Detta gäller olika tidigare inventeringar, genomgång av databaser över fynd av arter (Artportalen), studier av flygbilder, kartor och andra relevanta arbeten.
- 2) Potentiella naturvärdesobjekt har identifierats.

3) Fältkartor för arbetet där potentiella naturvärdesobjekt är markerade har tagits fram. Fältkartorna har innehållit en bakgrund med ortofoto – och har varit i skalan 1:1000. Koordinatsystem som använts är SWEREF99 16 30.

Fältarbete

Eftersom inventeringen har genomförts enligt detaljeringsgraden detalj så har alla objekt med en storlek om minst 10 m² eller mer identifierats, karterats och beskrivits. Linjära objekt med en längd om 10 m eller mer och en bredd om 0,5 m eller mer har också ingått i uppgiften att identifiera, kartera och beskriva men sådana har ej noterats. Detta innebär att hela det avgränsade området har genomsökts så att dessa har kunnat upptäckas.

Rapportering

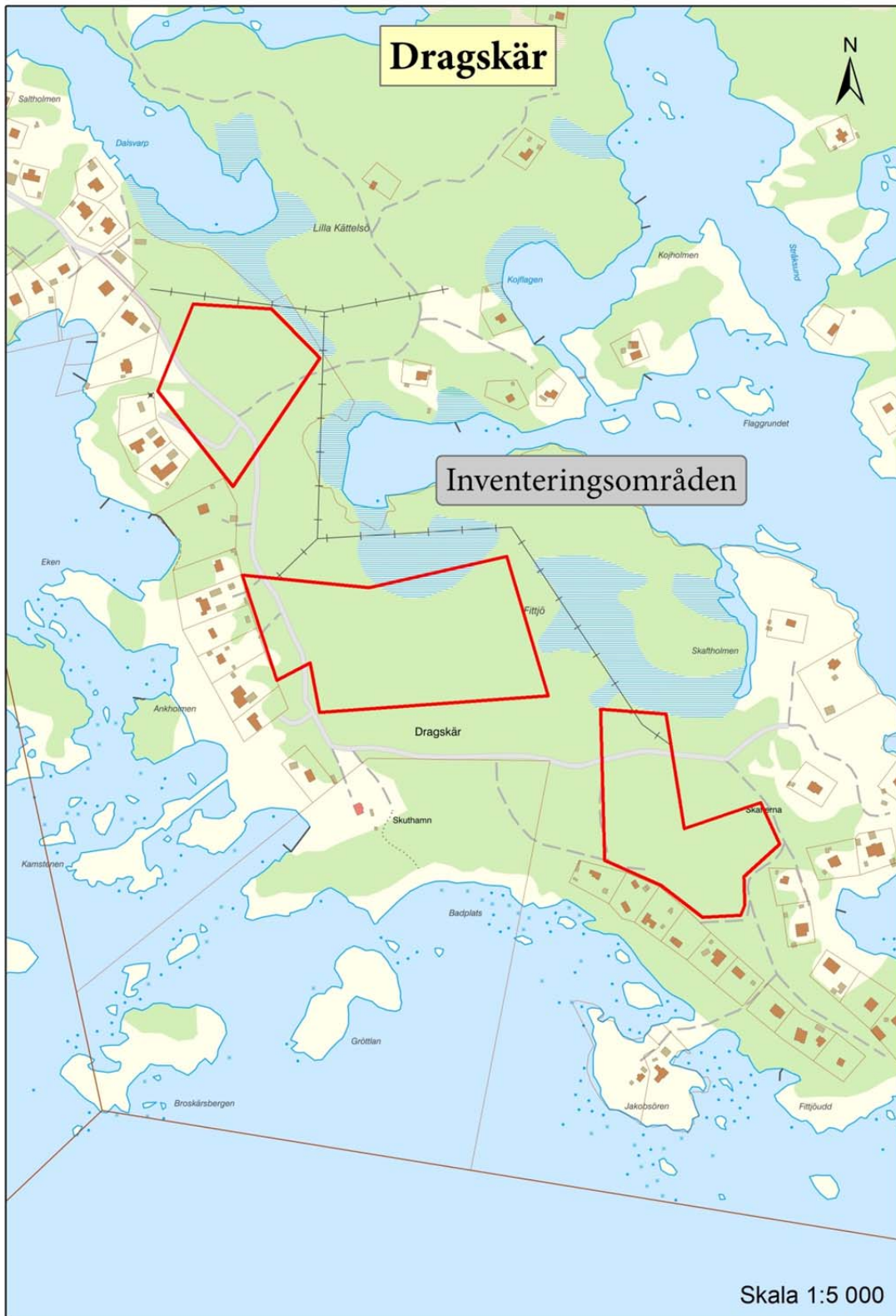
Rapporteringen följer standarden och för detaljer hänvisas till standarddokumenten. Om inga kommentarer anger annat så är naturvårdsarterna noterade under denna naturvärdesinventering. Samtliga fynd av naturvårdsarter och andra geografiskt eller på annat sätt intressanta arter som noterats under fältinventeringen har inrapporterats till Artportalen.



Tallvitmossa från naturvärdesobjekt 4. Foto Sundh Miljö



Karta över inventeringsområdets läge 1: 20 000.



Karta över inventeringsområdets läge 1: 5 000.

5. Allmänt om naturförhållandena

5.1. Geografi och bebyggelse

Det inventerade området ligger ca 1 mil norr om Oskarshamns tätort och gränsar mot befintligt fritidshus- och bostadsområde och skogsmark. Planområdet ligger i Kalmarsunds urbergsskärgård som ute på Dragskär till överhängande del domineras av barrskog. Berg i dagen är vanligt förekommande. Små körvägar ansluter till delar av området. Inventeringsområdet är indelat i tre delar och har en areal av ca 10 ha. Nyligen har grävningar utförts utmed befintliga vägar vilket påverkat områdena i viss mån.

Området i sin helhet är relativt plant men förekomsten av hållar skapar ändå en lokal variation i terrängen.

5.2. Naturförhållanden

Inventeringsområdets tre delar liknar varandra till stor del. Skogen domineras stort av tall i anslutning till torra hållar som förekommer mycket frekvent i området. Blåbärsgranskogen tar överhanden på friskare mark med djupare jord nedanför hållarna. På de fåtaliga fuktiga partierna som sumpskog, lövkärr och dråg samt kanten av viken i mellersta delen, tillkommer glasbjörk, klibbal och *Salix*, mest gråvide. Här och var kan man se ung asp, ung rönn samt lite bokuppslag. Enstaka ek, oxel, sälg, sötkörsbär och vildapel förekommer också. Några ekar är riktigt gamla och värdefulla som naturvårdsträd. En gammal ek är också en s.k. nyckelart, en art som bär upp andra artsamhällen. Skogen är olikåldrig, flerskiktad och nästan alltid med ett visst inslag av död ved, både som liggande lågor och som stående torrakor. Även om skogen är inbjudande och strukturellt värdefull som finns också spår av gallring och plockhuggning i hela området. De ofta stora myrstackarna vittnar också om ett varsamt skogsbruk med lång kontinuitet. Av buskar märks en, rosor, björnbär, slån och måbär. Häggmispel visar tecken på spridning också. Lianen vildkaprifol är ganska vanligt förekommande. De tre delarna är utöver inslagen av hållar även rika på sten och block.

Fältskiktet av örter och gräs är i denna naturmiljö artfattigt, glest och magert. De vanliga gräsen kruståtel, fårsvingel, rödven, bergven och vårbrodd förekommer regelbundet. Av örter på hållmarkerna märks vårspärgel, bergssyra, stensöta, styvmorsviol och ibland den från trädgårdar spridda fingerborgsblomman. I den friska blåbärsgranskogen märks förutom blåbär även lingon, harsyra, örnbräken vårfryle, vitsippa, skogsviol, björkpyrola, smultron, harsyra, ekorrbär, ängskovall och hallon. På någon enstaka plats har även signarten blåsippa setts liksom skogsfibbla, tandrot, bergsslok och getrams. Även gulmåra kan ses emellanåt.

På fuktiga partier och i kanten mot sjön växer småstarr, älggräs, kärrviol, videört, skogsbräken, bladvass och blodrot.

Hållmarkerna har en representativ och karakteristisk flora av lavar och mossor. Renlavarna, *Cladonia ssp.*, dominerar stort! Arter som förekommer mycket frekvent är grå renlav, *Cladonia rangiferina* och gulvit renlav, *Cladonia arbuscula*. Även pigglav *Cladonia uncialis* är mycket

vanlig. Andra arter är t.ex. syllav, *Cladonia cornuta*. Tillsammans med renlavarna växer ofta islandslav, *Cetraria islandica* tuschlav, *Lasallia pustulata* och små duttar av hedlav, *Cetraria aculeata*. På hållar och solexponerade block märks färglav, *Parmelia saxatilis*, gulgrön kartlav, *Rhizocarpon geographicum* brun kartlav, *Rhizocarpon badioatrum*, grå kartlav, *Rhizocarpon geminatum* hållav, *Melanelia hepaticum*, kaklav, *Xanthoparmelia conspersa* och glatt navellav, *Camptogramma*

På block, sten och övrig mager mark dominerar hedmossorna väggmossa, *Pleurozium schreberi*, kvastmossa, *Dicranum scoparium*, husmossa, *Hylocomium splendens*, cypressfläta och räffelmossa, *Aulacomnium palustre* stort. Ibland får dessa arter sällskap av signalarten blåmossa, *Leucobryum glaucum* och stor fransmossa, *Ptilidium ciliare*.

Av mossor märks i de fuktiga delarna skuggstjärnmossa, *Mnium hornum*, signalarten blåmossa, stor björnmossa, *Polytrichum commune*.

Påväxten på barrträden utgörs av en mix av vanliga arter som blåslav, *Hypogymnia physodes*, näverlav, *Platismatia glauca*, gällav, *Pseudevernia furfuracea*, pukstocklav, *Hypogymnia tubulosa*, luddig skägglav, *Usnea hirta*, mjölig trattlav, *Cladonia coniocraea* och flarnlav, *Hypocenomyce scalaris*. På lövträd och ibland på barr tillkommer slånlav, *Evernia prunastri*, bitterlav, *Pertusaria amara*, skriftlav, *Graphis scripta*, gulmjöl, *Chrysothrix candelaris*, grå tagellav/manlav, stocklav, brämlav, rostfärgad spiklav, fläcklav och signalarten kantarellmussling. På död ved ses en del gråtagellav/manlav *Bryoria capillaris/fuscescens* en del tickor, insektsangrepp och svart spiklav, *Calicium glaucellum*.

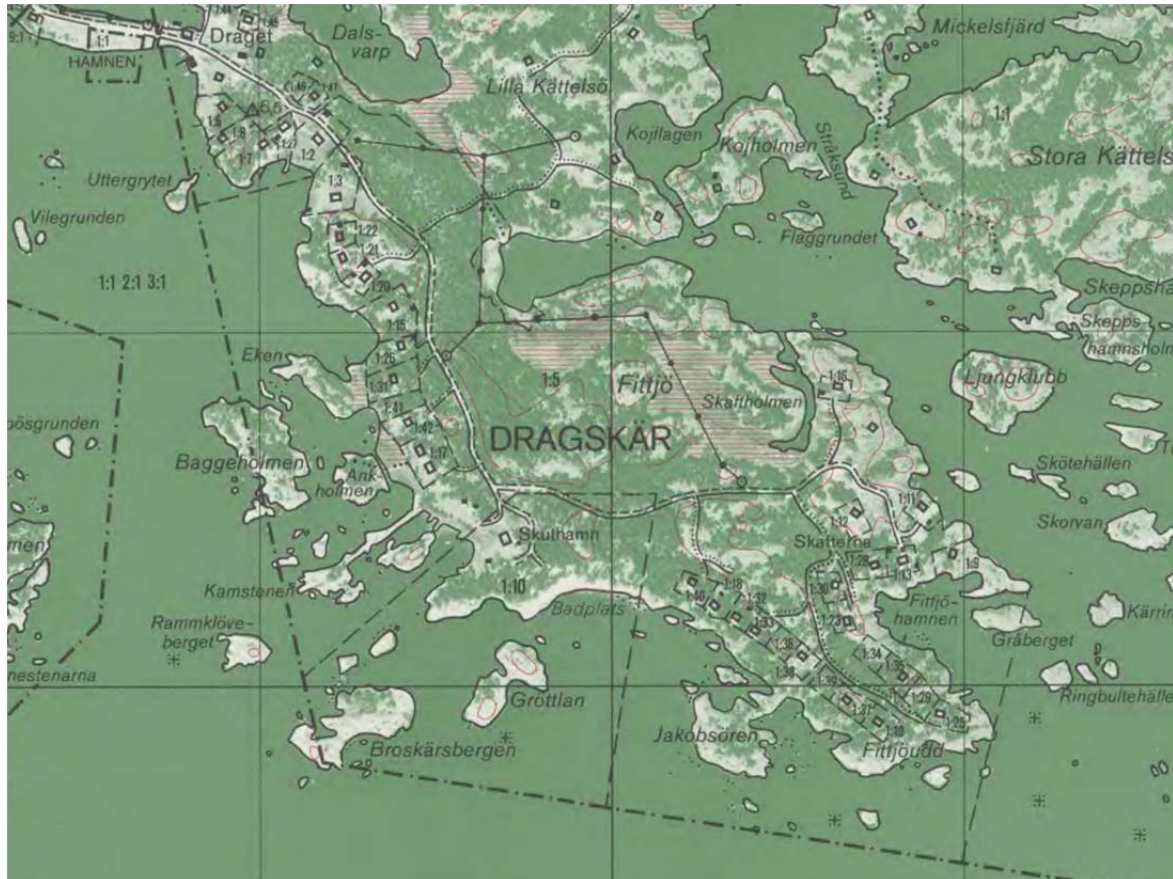


Glänta i blåbärsgranskog. Foto: Lennart Sundh

Den underliggande berggrunden utgörs av granit, en intrusiv- och ytbergart tillhörande den Svekokarelska orogenen. (SGU Bergartskarta). Berggrunden saknar jordlager eller har tunna jordlager av isälvs sediment och i kanterna mot myrarna även lite torv. (SGU Jordartskarta). Hela området ligger under Högsta kustlinjen (SGU 2016).

5.3. Kort om markanvändningshistorian

Av äldre ekonomiska kartor från 1941 och 1979 framgår att markanvändningen av allt att döma har utgjorts av extensivt skogsbruk för självhushåll samt troligen även för skogsbete.



Utsnitt ur från ekonomisk karta från 1979. Källa Lantmäteriet. Överensstämmelsen med ekonomiska kartan från 1943 är mycket god. Den största skillnaden är att merparten av bostäderna saknas där.

5.4. Befintligt underlag

ArtPortalen

Artportalen är en viktig källa för information om arter som påträffats i Sverige. Från inventeringsområdet saknas fynd av rödlistade arter.

Från närområdet har följande rödlistade arter rapporterats. Havsörn, kricka, bergand, ejder, alfågel, gråtrut, havstrut, entita, talltita, björktrast, vinterhämsling och gulspurv. Rapporterna härrör från en och samma lokal. Rödlistade fynd utgörs enbart av fåglar.

Andra rapporterade arter intressanta från naturvårdssynpunkt är:

- Från fågeldirektivets bilaga 1 finns fynd av havsörn, salskrake, silvertärna och trädlärka.
- Granvitmossa och gulvit renlav ingår i habitatdirektivets bilaga 5.
- Främmande arter som rapporterats från närområdet är rovfjäril och kanadagås.

Riksintressen

Inventeringsområdet berörs av ett område som är av riksintresse för naturvård. Området benämns Västervik och Oskarshamns skärgårdar och har områdesnummer: NRO08002. Riksvärden är skärgårdslandskapet med rik fauna och flora, våtmark och naturskog m.m. Värdeomdömet beskrivs som: *Mycket välutbildad urbergsskärgård med stora geologiska och biologiska värden. Furö längst i söder avviker geologiskt genom att den är uppbyggd av kambrisk sandsten. Stor mångformighet i den marina topografin och det marina växt- och djurlivet. Betydelsefullt område i kedjan av skärgårdsområden i salthaltsgradienten längs Sveriges kust. Representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturbetesmarker med representativa och art- och individrika växtsamhällen. Art- och individrik häck- och sträckfågelfauna.*

Skyddad natur

Inventeringsområdet berörs inte av naturvärden som redovisas under naturvårdsverkets verktyg Skyddad natur. Strax norr om Dragskär ligger dock ett naturreservat och Natura 2000-område, Virbo med Ekö skärgård (SE0330127). Reservatet består av en större huvudö, Ekö, ett antal mindre öar och en fastlandsdel vid Virbo. Området präglas av några parallella, branta bergsryggar som löper ut i uddar på Ekös östra sida. Vegetationen på ryggarna är sparsam med tallar och enbuskar. Mellan ryggarna består skogen mest av ek, men här växer även en del gran. Många granar har nått en ansevärd ålder och en hel del har fallit omkull, vilket ger urskogskaraktär åt delar av ön. I väster finns en artfattig ekskog, där krustäteln dominerar bland gräsen.

Skogens pärlor

Inventeringsområdet saknar information på Skogsstyrelsens verktyg Skogens pärlor.

Grönplan

Oskarshamns kommun saknar aktuell grönplan/grönstrukturplan.

Naturvårdsprogram

Oskarshamns kommun saknar ett kommuntäckande naturvårdsprogram.

Lövskogsinventering

Oskarshamns kommun saknar en kommuntäckande lövskogsinventering.

Trädinventering

Oskarshamns kommun saknar en kommuntäckande inventering av skyddsvärda träd. En inventering av stora träd ("jätteträd") inom Oskarshamns kommun påbörjades emellertid av biologiska muséet i Oskarshamn år 2002. De träd som ingår i inventeringen skall ha en minsta diameter av 1 m i brösthöjd, vilket motsvarar en omkrets av 314 cm. Vid slutet av år 2014 hade 994 sådana träd registrerats.

Projekt Trädportalen

Inga träd finns redovisade på ArtPortalen under projektet Trädportalen.

Översiktsplan

En ny Översiktsplan håller på att tas fram av Oskarshamns kommun. Under tiden 6 november 2017 till den 22 januari 2018 fanns förslaget till ny översiktsplan ute på samråd och då fanns det möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Den 25 februari fattade kommunstyrelsen beslut

att godkänna förslaget till ny översiktsplan för utställning. Under tiden 4 mars till 4 maj 2020 finns det möjlighet att lämna synpunkter på planen.

6. Beskrivningar av naturvärdesobjekt

Objekt-ID	1
Inventerare	Lennart Sundh
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Hällmarksskog
Biotopvärde	Visst
Artvärde	Påtagligt
Naturvärdesklass	3
Värdestrukturer	Olikåldrigt, flerskiktat, död ved, hållar, block
Naturvårdsarter	Tallticka (NT) Kopparorm "§"- fridlyst art. Blåmossa "S"

Områdesbeskrivning

Öppen håll och gles hållmarkstallskog med inslag av död ved. Olikåldrigt.



Motiv för naturvärdesklassning

Förekomst av den rödlistade arten tallticka på några träd. Notering av den fridlysta arten kopparorm.

Kommentar

Närheten till byggnation och boende har medfört att hällen är påverkad i den södra änden.

"Kopparödla (Anguis fragilis) är fridlyst enligt 6 § i hela landet. Undantag (11 §): Trots förbudet i 6 § får i fråga om kopparödla, mindre vattensalamander, skogsödla, vanlig groda, vanlig padda och åkergroda 1. ägg (rom) och larver (yngel) samlas in, om a) det sker i liten omfattning för studie av äggets eller larvens utveckling till djur, b) det insamlade materialet eller, när det har utvecklats till djur, djuret snarast återutsätts på den plats där materialet samlades in, och c) insamlingen inte har något kommersiellt syfte, eller 2. enstaka exemplar tillfälligt fångas in för studie, om exemplaret inte flyttas från den plats där det fångades och snarast släpps tillbaka på den platsen".

Objekt-ID	2
Inventerare	Lennart Sundh
Naturtyp	Grund sjö
Biotop	Högvassar av sjösävtyp
Biotopvärde	Visst
Artvärde	Obetydligt
Naturvärdesklass	4
Värdestrukturer	Strandzon. Vassområde.
Naturvårdsarter	-

Områdesbeskrivning

Del av strandzon och högvassområde. Bladvass dominerar. Älggräs, blodrot och vitmossor, *Spagnum sp.*

Motiv för naturvärdesklassning

Högvassar med bladvass är viktiga miljöer för många fågelarter. Från detta område observerades skrântärna både i april och i maj och en ung förbiflygande havsörn i april.

Kommentar

Potentiell häckningsmiljö för sävsparv, rörsångare, vattenrall m.fl. arter. Viktig livsmiljö för många insekter.



Objekt-ID	3
Inventerare	Lennart Sundh
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Blandsumpskog
Biotopvärde	Visst
Artvärde	Obetydligt
Naturvärdesklass	4
Värdestrukturer	Död ved
Naturvårdsarter	Kantarellmussling "S" Skriftlav "S"

Områdesbeskrivning

Sumpskog som utgör kantzonen mellan skogen och den vassrika viken. Björk, klibbal, gran och Salix. Inslag av död ved och vedsvamp.

Motiv för naturvärdesklassning

Sumpskog. Ekologiskt och hydrologiskt viktig biotop. Förekomst av signalarter.

Kommentar

-



Objekt-ID	4
Inventerare	Lennart Sundh
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Hällmarksskog
Biotopvärde	Visst
Artvärde	Visst
Naturvärdesklass	3
Värdestrukturer	Olikåldrigt, flerskiktat, död ved, hållar, block
Naturvårdsarter	Talltita, (NT) – trolig häckare. Gråkråka (NT) – möjlig häckare. Grönfink, (EN) - möjlig häckare. Grönsångare, (NT) - möjlig häckare. Spillkråka, "S" - Artskyddsförordningen - möjlig häckare. Tallvitmossa "S" - Art- och habitatdirektivet bilaga 5.

Områdesbeskrivning

Ljusöppen hällmarkstallskog med enbuskar och arter som stensöta, bergvnen, fårsvingel, bergsyra, kvastmossa, grå renlav, gulvit renlav, pigglav, islandslav, hedlav, tuschlav, luddig skägglav och på död ved svart spiklav.

Motiv för naturvärdesklassning

Öppen håll och gles, flerskiktad hållmarkstallskog med inslag av död ved. Olikåldrigt. Inslag av naturvårdsarter.

Kommentar

-



Objekt-ID	5
Inventerare	Lennart Sundh
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Hällmarksskog
Biotopvärde	Visst
Artvärde	Visst
Naturvärdesklass	3
Värdestrukturer	Olikåldrigt, flerskiktat, död ved, hållar, blockbrant och lodytor.



Koralllav på lodyta. Foto: Sundh Miljö

Naturvårdsarter

Blåmossa "S"

Områdesbeskrivning

Öppen håll och gles hållmarkstallskog med inslag av död ved. Olikåldrigt. Lodyta med *Cladonia*-arter, koralllav, sprödlav m.m.

Motiv för naturvärdesklassning

Öppen håll och gles, flerskiktad hållmarkstallskog med inslag av död ved. Olikåldrigt. Avvikande och förhållandevis artrikt lavsamhälle med förekomst av koralllav och sprödlav. Skyddande läge gentemot naturvärdesobjekt nr 6.

Kommentar

Lodytornas närhet till vassområden och fuktighet kan spela roll i detta naturvärdesobjekt.

Objekt-ID

6

Inventerare

Lennart Sundh

Naturtyp

Skog och träd

Biotop

Solitär gammelek. (Nyckelart).

Biotopvärde

Påtagligt

Artvärde

Påtagligt

Naturvärdesklass

2



Ekticka. Foto: Sundh Miljö

Värdestrukturer

Död ved, håligheter, mulmbildning

Naturvårdsarter

Ekticka (NT)

Områdesbeskrivning

Solitär äldre, dubbelstammig och döende ek. Eken har angrepp av svamp och uppvisar kläckhål av insekter.

Motiv för naturvärdesklassning

Alla äldre solitära ekar med håligheter och potentiell mulmbildning har högt naturvärde.

Kommentar

Eken i detta stadi är en nyckelart, en art som bär upp artsamhällen. VIKTIGT! Alla buskar och unga träd som växer närmast eken måste röjas bort.

Objekt-ID

7

Inventerare

Lennart Sundh

Naturtyp

Skog och träd

Biotop

Hällmarksskog

Biotopvärde

Visst

Artvärde

Obetydligt

Naturvärdesklass	4
Värdestrukturer	Olikåldrigt, flerskiktat, död ved, hållar, block
Naturvårdsarter	Gråkråka (NT) - möjlig häckare. Grönfink, (EN) - möjlig häckare. Årtsångare, (NT) - trolig häckare.

Områdesbeskrivning

Öppen håll och gles hållmarkstallskog med inslag av död ved. Olikåldrigt. Renlavar, tuschlav, navellav, kartlav, kaklav, kruståtel, bergsyra m.m. Området påverkas av den närliggande vägen och aktiviteter som hör till fastigheterna söder om området.

Motiv för naturvärdesklassning

Olikåldrig och flerskiktad kontinuitetsskog med inslag av naturvårdsarter. Ganska påverkat av verksamheter från de närliggande fastigheterna.

Kommentar

En liten naturanpassad körväg korsar områdets västra del. Den rödlistade arten svartvit flugsnappare häckar vid sommarstugorna.



Objekt-ID	8
Inventerare	Lennart Sundh
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Sekundär lövskog, blöt typ

Biotopvärde	Visst
Artvärde	Obetydligt
Naturvärdesklass	4
Värdestrukturer	Död ved, stagnant vatten,
Naturvårdsarter	Ärtsångare (NT) (hörd i området)

Områdesbeskrivning

Litet område med trädsnitt av ung björk, klipbal och Salix. Stagnant vatten. Mycket död klenved i form av "plocke-pin".

Motiv för naturvärdesklassning

Sumpskog med stagnant vatten. Död ved.

Kommentar

Potentiell lek miljö för groddjur och salamandrar. Viktig livsmiljö för många insekter.



7. Sammanfattning av områdets naturvärden

Det inventerade området ute på Dragskär har till största delen låga – måttliga naturvärden. Skälet är dels att området är litet och att området består av hållmarksskogar och blåbärsgranskogar med mycket litet inslag av andra naturtyper. Dessa naturtyper är naturligt relativt artfattiga, i synnerhet på kalkfattig mark.

Inom det inventerade området har 8 naturvärdsobjekt identifierats som redovisas i denna rapport. Dessa objekt har naturvärdesklasser som varierar från påtagligt till lågt. Det mest värdefulla naturvärdsobjektet utgörs av en äldre döende ek. Hållmarksskogarna som är en mycket vanlig naturtyp uppvisar framför allt en del biotopkvaliteter genom sin olikåldrighet och att trädskiktet är flerskiktat. Även en hög grad av naturlighet präglar ofta dessa områden, mycket beroende på ett måttligt gallringsskogsbruk. Oftast är det biotopvärdet som höjer områdets naturvärdesklass medan artvärdet som regel är svårbedömt då inga artinventeringar gjorts av specifika organismgrupper. Hotade och rödlistade arter förekommer också inom området.

Fågelarter med starkast bäring på de tre inventerade delarna och som utgör naturvårdsarter är spillkråka, talltita, grönfink, grönsångare och ärtsångare. Enligt Sundh Miljö's uppfattning är även tofsmes, svartmes och trädpiplärka av visst intresse. Svamparna ekticka och tallticka är rödlistade vedsvampar som påträffats. Tallticka är även signalart inom skogsbruket. Av lavar har inga hotade arter hittats men hållmarkerna är bemängda med renlavar som ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 5. Även fynden av koralllav och sprödlav bedöms ha visst naturvårdsintresse liksom fyndet av den fridlysta reptilen kopparorm.

När det gäller övriga naturvårdsarter så har flera fågelarter påträffats som inte har stark relevans för bedömningen av naturvärdet i inventeringsområdet eller för en ev. exploatering. Dessa arter är skräntärna, skrattmås, fiskmås, fisktärna, skrattmås, svartvit flugsnappare, sävsparv och havsörn.

När det gäller kärlväxter har inga arter av särskilt intresse påträffats.

8. Hänsyn till naturvärden vid exploatering - prioritering

Naturvårdshänsyn kan och bör tas ut på Dragskär vid framtida exploatering. Områden med rödlistade arter bör i första hand undantas. Av bilaga 4 framgår vilka områden som bedöms som olämpliga eller känsliga från naturvärdessynpunkt och därmed olämpliga för exploatering.

Utöver de utpekade områdena så är den mellersta av de tre delarna mest intressant att bevara för framtiden. Detta på grund av den stora naturliga variationen i skogsbestånden och att detta område har den mest utvecklade hållmarksskogen och blåbärsgranskogen, samt att detta område ansluter till sumpskogar och en sjövik.

Minst påverkan på värdefull natur har exploatering av norra och södra delen, utpekade värdefulla områden undantagna.

Skräntärna

Skräntärna är en rödlistad art förekommer lokalt vid kust eller i skärgård från nordöstra Skåne till Uppland, på Öland och Gotland, i Hälsingland och från Ångermanland till Norrbotten. Enstaka par finns även i Vänern. Den häckar på mindre öar, skär och grusrevlar, antingen solitärt, några få par tillsammans eller i större kolonier. Arten noterades flygande både i april och i maj och häckar antagligen inte allt för långt ifrån Dragskär.

En allmän aspekt på exploatering av skärgården är att många arter, däribland skräntärnan utsätts för att allt högre tryck i sin miljö vid ökad exploatering genom bebyggelse. Något omedelbart hot mot skräntärnan eller andra sjöfåglar föreligger dock inte vid en exploatering av inventerade områden.

9. Litteratur och källor

9.1. Skriftliga källor

Arup, U., Ekman, S., Kärnefelt, I., Mattsson, J-E. 1997. Skyddsvärda lavar i sydvästra Sverige.

Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing ISBN 91-86448-42-0

Hallingbäck, Thomas 2016. Mossor en fältguide. Naturcentrum Bokförlag AB, Stenungsund. ISBN 978-91-85221-30-1

Holien, H., Tönsberg, T. 2006. Norsk lavflora. Tapir Akademisk Forlag.

Löfgren, R. & Andersson, L. 2000: Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Kriterier för naturvärdering, skydd och skötsel. – Naturvårdsverket. Rapport 5081.

Moberg, R., Hultengren, S. (2016) Lavar – en fältguide. Naturcentrum Bokförlag AB, Stenungsund och Uppsala: Zetterstedts Tryckeri Göteborg. ISBN 978-91-85221-31-8

Nitare, J. (ed.) 2010: Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. – 4:e rev uppl. Skogsstyrelsen.

Nordic Lichen Flora Vol 1. Bohuslän '5, Uddevalla (1999).

Påhlsson, L. 1998: Vegetationstyper i Norden. – TemaNord 1998:510.

SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. – Svensk Standard SS 199000:2014.

SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Komplement till SS 199000. – Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

Skogsstyrelsen 1995. Instruktion för Datainsamling vid inventering av nyckelbiotoper.

SLU Artdatabanken (2020). Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.

9.1. Muntliga källor

Åke Rühling, Oskarshamn

Jan Brenander, Oskarshamn

9.2. Kartor och flygfoton

Lantmäteriet. Ekonomisk karta 1: 10 000 (1941 och 1979).

<https://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/>

Oskarshamns kommun 2020: Ortofoto SWEREF 16 30 (2016)

Biofactum AB & Sundh Miljö

SGU Jordartskarta 1:25 000-100 000.

SGU Jorddjupskarta 1:50 000.

SGU Berggrundskarta 1:250 000.

9.3. Databaser och internet

Biologiska museet i Oskarshamn.

<https://www.bimon.se/>

Länsstyrelsen i Kalmar län:

<https://www.lansstyrelsen.se/kalmar/besoksmal/naturreservat/Virbo-med-Eko-skargard.html>

Naturvårdsverket

<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Oskarshamns kommun 2020: Gällande översiktsplan.

https://www.oskarshamn.se/globalassets/bygga-bo-miljo/dokument/op-fop-o-tillagg/op_antagen_20030414.pdf

Oskarshamns kommun 2020: Fördjupad översiktsplan över Oskarshamns stad. Del 1:

Planförslag. <http://www.oskarshamn.se/bygga-bo-miljo/samhallsplanering-kart--och-mattjanster/samhallsplanering/oversiktsplaner/fordjupad-oversiktsplan-oskarshamns-stad/>

Skogsstyrelsen

<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/skogens-parlor/>

SLU Artdatabanken

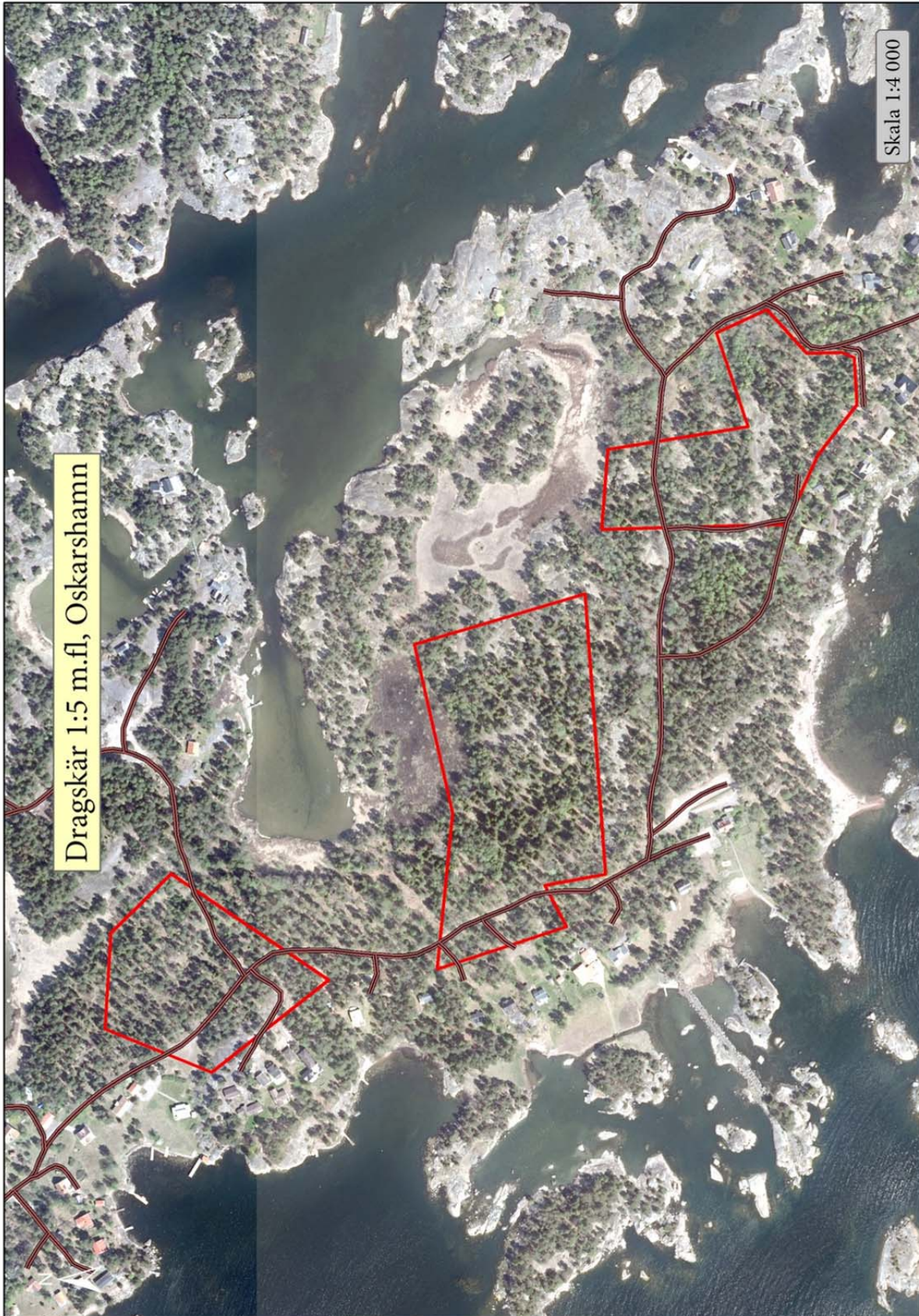
<https://www.artdatabanken.se/sok-art-och-miljodata/artfakta/>

SLU Artdatabanken

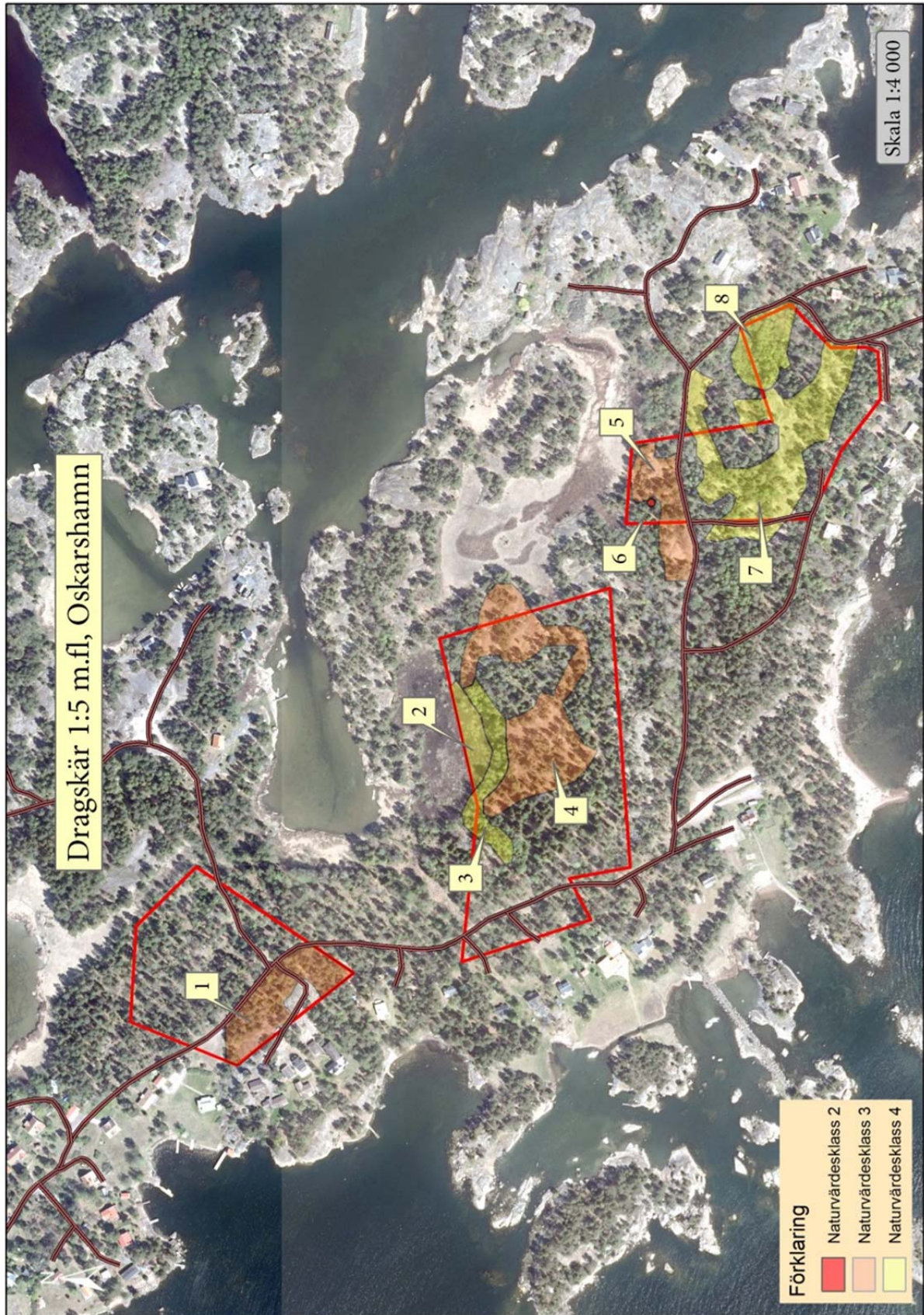
<https://www.artportalen.se/>

SLU Artdatabanken

<https://www.artportalen.se/> Projekt Trädportalen



Bilaga 1: Karta över inventeringsområdet .



Bilaga 2: Karta över naturvärdesobjekt.



Bilaga 3: Karta över naturvårdsarter och andra intressanta arter exkl. fåglar.



Bilaga 4: Karta över områden som bör undantas från exploatering.

Bilaga 5. Lista över påträffade fågelarter på Dragskär 2020						
	Rödlistekategori	"§"	Trolig häckare inom inventeringsområdet	Trolig häckare i omgivningen närmast inventeringsområdet	Trolig häckare i omgivningen längre från inventeringsområdet	Rastande /förbiflygande
Grågås					x	
Knipa					x	
Storskarv					x	
Gråhäger					x	
Havsörn	NT	x				x
Rödbena						x
Skrattmås	NT				x	
Skräntärna	NT	x			x	
Fiskmås	NT				x	
Fisktärna		x			x	
Ringduva			x			
Gök			x			
Spillkråka		x		x		
Ladusvala				x		
Trädpiplärka			x			
Sädesärta				x		
Gärdsmyg			x			
Rödhake			x			
Rödstjärt			x			
Koltrast			x			
Taltrast			x			
Dubbeltrast			x			
Ärtsångare			x			
Trädgårdssångare			x			
Svarthätta			x			
Grönsångare	NT		x			
Gransångare			x			
Lövsångare			x			
Svartvit flugsnappare	NT			x		
Blåmes			x			
Talgoxe			x			
Svartmes			x			
Tofsmes			x			
Talltita	NT		x			
Trädkrypare			x			
Nötskrika			x			
Kaja				x		
Kråka				x		
Stare				x		
Pilfink				x		
Bofink			x			
Grönfink	EN		x			
Steglits				x		
Grönsiska			x			
Gråsiska						x
Sävsparrv	NT			x		